

ETIM. Aquestes últimes formes imposen amb evidència que ve del NP GAVISIUS, com ja va suggerir M-Lübke (*Das Kat.*, 168), derivat de *gavīsus*, participi, en llatí clàssic, del verb *gaudere* (cf. *Gavisidius*, *Gavinus* i molts d'aquesta família en Schulze, 76, 77, 290 etcètera). En tots els altres (1-8) hi va haver ja d'antic la normal síncope GAU'SIAKO, d'on *Gausac* com NAUSEA > oc. *nausa*, cat. *nosa*.

El que proposa Aebischer (*Top.*, 152) denota la ignorància o menyspreu dels principis més elementals de la lingüística germ. i romànica: no ja perquè un nom en -ACUM difícilment pot tenir arrel germànica, sinó perquè la tardana forma germànica a què s'acull (*Gausus* en Förstemann) és de les que presenta la 2.^a mutació consonàntica: fenomen exclusiu de l'alt-alemany, estrany i inconcebible en els noms fràncics o gòtics, únics possibles a Cat., a França etc. (potser per això ha de deformar el sentit de la cita de 941, com si hi hagués hagut un canvi de nom en aquest lloc, prenent així (p. 144) que sigui un nom d'importació recent).

PARÒNIMS d'origen diferent. I. *Gaujac*, a Conflent, te. Espirà. 1288 i 1375: *Gaujach* (*InvLC*); 1376 (Alart, *Bu. So. Agr.* x, 84) (recollida en *E.T.C.*, 233 b39). Ponsich (*Top.*, 103), hi afegeix id. el 1459, i en diu *Gujach*. Pot venir simplement de *Gavius* (Schu., 76, 317), del qual Skok troba molts derivats occitans (§§ 145, cf. 146).

II. *Cauzac* en el Lot-et-Gar. (ja anomenat per Rabalais, *Garg.*, cap. 12, amb grafia *Cabusac*, -*huzac*), també *Cabuzac* c^o Plaisance (O. del Gers), que no pot venir de CADUCIUS, ni -DUTIUS (com suggereixen Skok, 447 i Polge), car hauria restat *Cadu-* o *Cazu-*; però sí d'un *CAVUTIUS del grup de *Cavius* (-*vilius*, -*vinius*, -*ennius*, Sch., cf. *Cautius* *ibid.*), cf. el grup cèltic que admet Skok, § 433.

1 A l'enq. de Corsaví (xxiv, 93); però advertint-me l'inf. que «és del comte de *Gabuzac*». Títol que crec bastant recent, creat sobre el nom d'aquesta bella possessió; però veg. el II infra: potser un francès que se'l féu donar, amb el pretext del nom *Uxar*. Cf. el (3) infra. — 2 Em pregunto si una localitat antiga de cap a Asti-Vercelli que ha estat llegida com *Gausingo* (cita de Jud, en *Donum Nat. Jaberg.*, 84) no és un error de lect. per *Gausiango*, prolongament del trobat per Flechia.

GAUSES

Poblet agre. al municipi de Vilopriu (Baix Empordà), a la dreta del Fluvià.

PRON. MOD.: *gúzæs*, oït a Vilopriu per Casacuberta (c. 1920).

DOC. ANT.1236: «*Sta. Maria de Gausis*» (*BABL* iv, 507); 1316: «*in loco et parroch. de Gabusis*» (Alsius, *Nomenclátor*, 142); 1362: «*Par. Ste. Marie de Gabusys o de Gausis*» (Alsius, *ib.*).

ETIM. Sembla quasi forçós derivar-lo del nom del *gaús* 'ocell nocturn (espècie de duc)', nom d'origen

pre-romà (*DECat* iv, 423b34, 424a4-6), amb un significat com 'indret on abunden els gaüssos'; la *s* sonora s'explicaria a base d'una variant tardana en la forma del plural (així en el Montsant, *DECat*, 423b54), ajudant-hi la influència del més conegut *Gausac*, NL repetit en molts llocs del català oriental i del Vallespir. J. F. C.

GAUSIÓ

NP que s'aplicà a una muntanya del terme d'Argelers (Vallespir), segons el *Capbreu d'Argelers* de 1292: *Puig de Na Gausio* (*Cerca*, any 1959, p. 58), sembla una aplicació hipocorística de l'adj. oc. ant. *gauzion*, -onda «joyeux»; ja: «bona domna *gauzionda!* / mor-se-l vostr' amaire! / paor ai que-l cors me fonda ---», clama l'enamorat llemosí Ventadorn (en *Tant ai mon cor ple de joya*, 53); i en G. de Bornelh (*Apel*, *Chrest.*, 91.27).

GAVA

Poble de la costa del Baix Llobregat.

PRON.: *góbá*, que hem sentit tots els barcelonins; i Casac. ja el registrava, a Viladecans, junt amb el gentilici *gavanesos*.

MENCIONS ANT. 1011: *Gevanum*; 1023: *Gevano*; 1043: *Gavan* (*Cart. St. Cugat* II, 80, 134, 224); 1110: *Gavano* (*MiretS.*, *El més ant. text*, 22); 1111: *Gavano* (*Cart. St. Cugat* III, 14; Mas, N. H. Bna. v, 140), i en l'orig. (*Cart. S. Cu.*, p. 15); 1121: *Gavano* (*Cart. S. Cu.* II, 50); 1145: *Gavanum* (*ib.* III, 147; Mas, v, 210); 1146: *Gavanum* (Mas, v, 211); 1171: *Gavà* (*Cart. St. Cu.* III, 237); 1178: *Gavano* (*Cart. S. C.* III, 270); 1200: *Gavano* (*Cart. S. C.* III, 359). En el *Cart. de Poblet*, en docs. de 1192, o fi S. XII, consten Johanni de *Gabà*, -*ban*, -*ba*, i Guitardi de *Gavano* (pp. 66, 1623); 1234: *Gavà* (*MiretS.*, *Itin. de J. I.*, p. 111); 1359: *Gavà* (*CoDoACA* XII, 9).

ETIM. Clara i quasi evident, com a derivat romà en -ANUM d'un NP. GAVIANUM havia de donar *Gajvâ*, monoftongat en *Gevâ, que en cat. or. sona *góbá*; i per la neutralització de les pretòniques *e/a*, escrit *Ga-*, com apareix grafiat des de mitjan S. XI, però les dues mencions més antigues encara l'escriuen *e*. Derivat del NP GAVIUS, GAVIA, ben documentat en inscripcions de Tarraco, de temps pagans (*AIEC* VIII, 371).

50 També a Itàlia hi ha *Gabbiano*, molt repetit a Toscana (Pieri, *Top. dell'Arno*). D'un genitiu d'aquest NP, ve el compost *Gavisèrri* (GAVI SERRAE, *AGIt.* IX, 397; Pieri, p. 86).

No és ben segur que aquest NP, ben documentat en inscripcions i textos romans (Schulze, 76, més rarament *Gabius*), sigui estrictament llatí. Pieri, trobant-lo en inscr. romanes d'Etrúria, sospita afinitat etrusca. D'altra banda també és nota molt freqüent en el Vènet i l'Istria, junt amb els seus derivats *Gavilius* i *Gavinius* (*Kratylos* XIII, 142), i per això Untermann